

*Most gyűjtsd a fényt. Magas hegyekre menj,
ahol kékebb és ragyogóbb a menny.*

*A lelkedet csűr-szélességre tárd
és kéve-számra szedd a napsugárt.*

*Azt is, amit a nap búcsúzva ont,
ha arany küllőt vet a horizont...*

Tisztelt Családtagok, tisztelt Gyászolók! Tisztelt Akadémikus Társaim!

Áprily Lajos e versrészlete a hazai, modern kori építészet iránt érdeklődők számára felidézheti Kévés György egyik legismertebb épületegyüttesének a képét: a budai Meredek utcai teraszházak hegyre felfutó szalagját. Az égre és horizontra tájolt, 1966-ban tervezett lakások mintha ugyanezt üzennék: gyűjtsd a fényt!

Az életének 89. évében elhunyt Kossuth- és Ybl-díjas építész pályatársunk, a Magyar Művészeti Akadémia rendes tagja, a nemzet művésze életében mindvégig jelen volt a fény: az elismerés, a szakmai sikerek; olyan, maradandó életművet létrehozó építőművész volt, aki közéleti, művészetszervező tevékenységével is örökérvényűt teremtett.

Ugyanakkor éltét végigkísérték az árnyak is: a XX századi történelem által elé tornyozott nehézségekkel való megküzdés feladata. Édesapját korán elveszítette, a világháború miatt többször költözni kényszerült, így iskoláit is több városban kellett végeznie. Büszkén tartotta számon, hogy tágabb családja a Lánchidat építő Clark családdal állt rokonságban. Talán ezért sem tért le az építészet felé vezető útról a próbatételek idején sem.

1959-ben megszerzett diplomájával indult el a pályája, hogy a nemzetközi elismerésig íveljen. Az újítások iránti igénye és érzéke mindvégig jellemezte. Újító szemlélettel alkotta meg könnyűszerkezetes épületeit; friss szellemiséget képviselt a nyugati modernség hazai lehetőségeit kereső középületeivel és lakóházaival; az egyik első képviselője lett a magánirodai építész-alkotói létformának. Jellegzetesen egyedi volt az is, ahogyan a múlt felé fordult: tudatosan és programszerűen vizsgálta a magyar építészet történetéből az

ipartörténeti vonatkozásokat, a mások által talán kevésbé számon tartott társszakmák históriáját, az abból levonható mai tanulságokat. E komplex szemléletéből következett, hogy alkotói felfogását hauszmanni ihletésű vállalkozói szemlélete hatotta át.

S ahogyan tisztelte az építészethez elengedhetetlen mesterek vagy beruházók munkásságát, ugyanúgy nyitott szívvel fordult mindenkor a társművészetek felé. Ez a sok művészeti terület iránti fogékonysága vezette el a galériaalapításhoz, a szellemi közéletben betöltött meghatározó szerepéhez. S ez teremtett számára közös nevezőt a Magyar Művészeti Akadémiával, hiszen a művészeti ágak közötti párbeszéd színtereinek a biztosítása, a hazai kortárs szellemi élet összművészeti képviselője alkotmányos köztestületünk egyik legfőbb hivatása és hitvallása.

Tisztelt Gyászolók! 2024 az építészetben eddig a gyász esztendeje. Januárban búcsúztunk Finta Józseftől, márciusban Vadász Györgytől; most pedig Kévés György ravatalánál állunk megrendülten. Még a fájdalom hónapjait éljük. De ha majd az idő megteremti a szomorúságtól és a veszteségtől szükséges távolságot, talán éppen ez a néhány hónap segít abban, hogy igazi értékén mérjük a XX. századi – XXI. század eleji magyar építészet nemzetközi tekintélyét. Hogyan is fogalmaz Áprily Lajos a bevezetőmben már idézett versében?

*„Sietni kell. Egy nap leszáll a köd
és szűkre fogja szemhatár-köröd.”*

Nekünk, itt maradottaknak nem szabad tehát késlekednünk a közülünk távozó nagyságok életművének értékelésével, felmutatásával. E célt kívánja szolgálni a Magyar Művészeti Akadémia a kortárs hazai alkotók – építészek, képző- és előadóművészek, írók, zenészek, népművészek – pályájának tudatos dokumentálásával. S ezt a küldetést fogja betölteni többek között a közelmúltban indult Magyar Építészeti Múzeum és Központ programja is – amely összművészeti kiállítótérben, elkészülte után, Kévés György alkotásainak kiemelt, méltó emléket állító helye lesz majd.

Akadémikus Úr, Művésztársunk – nyugodj békében!